

Téma: **Víra proměňuje vztahy** Vyprávíme podle: Filemonovi v.8-20

Trojčinná neděle

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

a) Pro mladší a střední školní věk - příběhu spíše neznalé

Kdo jsou to otroci? Znáte nějaké?

(otroctví z vlastní zkušenosti děti neznají, leda z knížky nebo z filmu. Věnujte se důkladně tomu, abyste si spolu s dětmi tento rozdíl uvědomili. Můžete např. připomenout, že se říká „Dřu jak otrok“ - a hledat rozdíly mezi naší „dřinou“ a skutečným otroctvím).

Otrocí byli lidé, ale nikdo se na ně jako na lidi nedíval. Byli prostě majetkem svého pána. Tak jako měl pole, nářadí - tak měl i otroky. Však se otrokům říkalo „mluvící nástroj“, za lidi je nepovažovali. Když otrok uprchl, tak vlastně svému pánovi „ukradl sám sebe“. Způsobil mu škodu. A pán ho za trest (pro výstrahu ostatním) krutě ztrestal, nebo rovnou zabil.

b) Pro mladší a střední školní věk

Kdo z vás už dostal nějaký dopis? Bylo v něm něco důležitého? Tak důležitého, že vám to přineslo radost - našlo nového kamaráda - přeházelo život?

(Jako příklad důležitého dopisu můžete mladším připomenout dopis od rodičů na tábor, starším vyrozumění o přijímacích zkouškách, zprávu z nemocnice, nebo dopis od zaměstnavatele pro rodiče...)

Takovéhle důležité dopisy psal apoštol Pavel. Apoštol je poslaný - poslaný od Krista - poslaný kázat o Kristu - i o tom, co může s lidmi víra v Krista dělat.

Může se člověk ve vězení chovat svobodně, nebo je naprosto nesvobodný a ztracený? Jsou ve vězení také nevinní lidé?

(Téma „svobody v nesvobodných podmínkách“ může dobře uvést do jádra příběhu. Je ovšem náročnější, připravte se na něj, mj. i tím, že si uvědomíte, zda někdo z dětí nemá někoho ze svých blízkých zavrženého.)

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

- podkladem k postavě Onezima je **Pavlův list Filemonovi (Fm)**.

- **adresován je Filemonovi, Apfii, Archippovi a církvi v jeho domě** (v. 1) - apoštol se uprostřed dopisu obrací na Filemona, dopis je však určen všem, kteří se jako církve scházejí v jeho domě. Nejde o soukromé psaní (proto je mj. jako odesílatel uveden i Timoteus). Záležitost, kterou Pavel v dopise předkládá, se týká se celého sboru. Dnes bychom takový dopis nazvali otevřeným dopisem Filemonovi.

- **Pavel, vězeň Krista Ježíše** (v. 1) - jde o informaci, že ho jakožto Kristova svědka postihlo vězení; a zároveň o nenápadné zdůraznění autority, kterou jako „vyslanec a nyní i vězeň Krista Ježíše“ (v.9) má. Jako takový „mohl by Filemonovi směle nařídit, co má udělat“ (v.), on však tuto autoritu raději ponechává stranou.

- **Prosím tě za svého syna, kterému jsem dal ve vězení život** (v. 1) - tímto obrazem Pavel vyjadřuje, že přivedl Onezima k víře v Krista. V tomto smyslu začal žít Onezim nový život, Pavel i nadále zůstává jeho duchovním otcem. - Podobného obrazu Pavel užije, když i samotnému Filemonovi připomene počátky jeho víry: **„dlužší mi i sám sebe“** (v. 19). Filemon přijal víru v Kristovo vykoupění (z otroctví hříchu) skrze Pavlovo zvěstování. Filemon i Onezim - jsou na tom však v tomto ohledu stejně: byli vysvobozeni k novému životu a Pavel byl u zrodu jejich víry.

- **Onezima, který ti před časem způsobil škodu** (v. 11) - Onezim je otrok, který Filemonovi uprchl, a už pouhým svým útekem způsobil svému pánu majetkovou škodu: ukradl mu sebe sama; není však vyloučeno, že ho poškodil i jinak (třeba nedbalostí, krádeží, zpronevěrou).

- **nyní je tobě i mně k užtku** (v. 11) - starověké vězení byla často vlastně vazba, kde obviněný čekal na soud. Pavlovi byl k užtku tím, jak mu tam sloužil (v. 13); např. mu mohl zvenčí obstarávat věci, které byly uvězněné osobě nedostupné; Onezimovu službu Pavlovi smíme vidět ve světle Ježíšových slov „byl jsem ve vězení a navštívili jste mne“ (Mt 25,36).

- **Posílám ti ho zpět** (v. 12) - tj. v postavení otroka; Pavel nezneužívá své autority k tomu, aby zasahoval do Filemonových „společenských“ a „majetkových“ záležitostí. Rozhodnutí, jak pán se svým otrokem naloží, je jen ve Filemonových rukou, apoštol nemůže a ani nechce udělat toto rozhodnutí místo něho (v.1). Nicméně učiní všecko pro to, aby se Filemon rozhodl v duchu Kristova evangelia a přijal Onezima. - Mohl-li Pavel takto rozhodovat, kam má nyní Onezim jít, vyplývá z toho, že Onezim nebyl na útěku dopaden, nesetkal se s Pavlem jako vězeň s vězněm, nýbrž byl stále „na svobodě“ a mohl Pavlovi prokazovat cenné služby.

- **ne jako otroka, ale jako milovaného bratra** (v.16) Pavel předpokládá (v. n), že Filemon z křesťanské lásky vyvodí logický důsledek: z mluvícího nástroje se stane bratr v Kristu. Filemon by se neměl na otroka Onezima dívat jako na bezcenný inventář, na nějž není spolehnutí, protože uprchl, vzbouřil se proti pánu otrokáři. Za útek byl tvrdý trest, někdy i smrt (pro výstrahu ostatním otrokům). Pro římského občana otrok nebyl člověk. Průlom v tomto ohledu přináší až křesťanství misionáři a stoíctí filosofové.

„Revoluce“ mezilidských vztahů se děje prostřednictvím víry, která proměňuje vztahy instituční i soukromé. Pavel se neodvolává na moc nějakého církevního nebo státního úřadu, nýbrž „pro lásku raději prosí“ (v.9).

- **je-li ti něco dlužen, já to nahradím** (v.19) - Pavel přebírá za Onezima i praktickou záruku. Nebyl tedy chudý - dovedl si vydělat peníze na živobytí, a zřejmě ho podporovali i mecenáši, protože náklady na cestování i psaní byly dosti značné.

3. FORMULACE TÉMATU

Důsledkem křesťanské víry je proměna vztahů mezi lidmi. Víra zavazuje, činí člověka odpovědným za život druhého. Pavel je si vědom své odpovědnosti za Onezima. Proto posílá Onezima zpět k Filemonovi, proto uprchlíka přiměje, aby se ze všeho nejprve vrátil zpět ke svému pánu, proto píše „průvodní dopis“ s výzvou, aby pán přijal uprchlého otroka jako svého bratra, proto „bere za svědky“ Filemonova rozhodnutí i církve v jeho domě. Filemon i Onezim se mají učit, že nestojí proti sobě, ale že „v Kristu“ může být jeden druhému bratrem, spolu-člověkem, spolu-pracovníkem.

4. ÚSKALÍ TEXTU A LINIE PŘÍBĚHU

- vyprávění pro děti je vedené z pohledu Onezima, nevykládáme list Filemonovi. Vyprávění nemá v biblickém textu výslovnou oporu, vychází však z napětí mezi Pavlovým požadavkem přijmout Onezima jako bratra (navzdor tomu, co je zač) a přístupem Filemonovým. Nositelem tohoto napětí se ve vyprávění stává Onezim.

Pavel nebyl sociální revolucionář. Nezpochybňuje otroctví jako společenskou instituci. Vidí však možnost proměny člověka, sboru, společnosti skrze důsledky vyvozené z života víry. Tato vnitřní proměna je důležitým předpokladem změny společenského systému.

- Pavlův pohled na otroky má být vlastní celému sboru. Svůj požadavek nepovažuje za Filemonovu soukromou záležitost, do které druhým nic není. („Prosím tě, udělej výjimku a přijmi Onezima.“) Jedinec, rodiny i instituce mají změnu přístupu k otrokům považovat za důsledek víry. Tak to pochopila církev, když - v době, kdy byl otrokářský řád běžný a normální - zařadila tento Pavlův dopis do biblického kánonu.

- jak to bylo dál? - to z listu Fm nevyčteme {tak jako nevíme, jak dopadl příběh Jonáše nebo podobnosti o přijetí ztraceného syna Lk S}. Ve starokřesťanském Listu Ignatiově se ovšem píše o biskupovi jménem Onezim. Tak vznikla tradice, podle níž Filemon Onezima propustil a poslal ho zpět do Říma, aby tam sloužil Pavlovi. Po Pavlově smrti prý kázal Onezim v Řecku a Malé Asii a stal se biskupem v Efezu.

5. OSNOVA VYPRÁVĚNÍ

Vyprávění (8) je zpracováno tak, aby je bez obtíží mohly sledovat i mladší děti.

Při vyprávění pro nižší školní věk doporučujeme za použití materiálu z Vyprávění (8) nepříliš obsáhle rozvinout níže uvedenou osnovu.

Při vyprávění dětem středního školního věku můžete vynechat předposlední kapitolu (VII. Onezim nachází ve svém pánu bratra v Kristu).

Se staršími můžete postup této VII. kapitoly sledovat přímo v biblickém textu.

a) Pro předškolní věk:

Zahrajte si hru na útěk otrocka - viz „Tip na akci“. Pak dětem vysvětlíte, že když otroky chytí, neměli už šanci hrát znova, ale byli tvrdě potrestáni. Pavel Onezima potkal, než byl chycen. Vyprávěl mu o Kristu - jako o tom, který dá šanci začít znova každému. Pak ho poslal do sboru, kam patřil i pán, jemuž utíkal - Filemon: tady všichni dostali šanci od Krista, a ty se staneš jejich bratrem. Filemon už tě nebude honit. (Můžete připomenout, že ve sboru si říkáme „bratři a sestry“.)

b) Pro nižší školní věk:

- I. Motivace
- II. Onezim se setká ve vězení s Pavlem
- III. Pavel Onezimovi vypráví o Ježíši, Onezim v Ježíše uvěří
- IV. Onezim se vrací k Filemonovi s Pavlovým dopisem
- V. Dopis mění situaci: Filemon a Onezim mají být bratry
- VI. Jak to bylo dál

c) Pro střední a starší školní věk

- I. Motivace
- II. Onezim se ve vězení setkal s Pavlem
- III. Onezim se setkal s Ježíšem
- IV. Onezim se má vrátit k Filemonovi
- V. Pavel posílá po Onezimovi otevřený dopis Filemonovi
- VI. Onezim se vrací
- VII. Evangelium proměňuje vztahy mezi lidmi, Onezim nachází ve svém pánu bratra v Kristu
- VIII. Jak to bylo dál

6. A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Co už o něm vím?

- o Onezimovi se v bibli nedozvíme odjinud než právě z listu Fm. Pokud děti neslyšely výklad tohoto dopisu, bude pro ně Onezim asi neznámá postava.

Co nám zpívá na naší cestu víry?

- během vyprávění nebo po něm můžete s dětmi vymyslet o Onezimovi další sloku do písně A zástup stále přichází, případně vylepšit tu, která je navržena v Liturgickém rámci

Kde se jeho písnička ozývá v bibli?

- Mt 23, n: Jediný je váš Mistr, Kristus, vy všichni jste bratři. Ježíš odmítá rozdělování na „lepší“ (co mají rádi přední místa na hostinách) a „horší“

- Gal 3,2 n: Není už rozdílu mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou; apoštol to napsal zřejmě jako narážku na starou židovskou děkovnou modlitbu (Bože, děkuji ti, žeš mě nestvořil jako neobřezance, děkuji ti, žeš mě nestvořil jako otroka, děkuji ti, žeš mě nestvořil jako ženu)

- J 15,15: Už vás nenazývám služebníky. Přečtete si tento oddíl. Má nějaký vztah k příběhu Filemona a Onezima?

Moje okénko

Můžete připravit obrázky vězňů leckde na světě.

Co mě v příběhu oslovilo? Za co bych chtěl prosit?

Proč jsou lidé ve vězení? Za co se nejčastěji dostanou lidé do vězení? Jsou ve vězení lidé i nespravedlivě? Myslíte, že jsou ještě dnes lidé zavíráni do vězení pro evangelium a pro to, že chtějí následovat Krista?

6. B) K PRÁCI S POSTAVIČKAMI

Můžete k postavičkám vyrobit mříže a přikládat je nebo odstraňovat podle toho, kdo je podle vás v příběhu vězněm, otrokem, svobodným.

6. C) TIP NA AKCI

- Dostat či poslat dopis (nebo pohled) je krásný zážitek. Může také mnohé změnit, i když třeba „jen“ zvedne náladu a udělá radost. Přemýšlejte s dětmi, komu by mohli napsat - koho třeba delší dobu neviděli, komu se chtějí omluvit a bojí se to říct do očí, někomu, koho vidí každý den a chtějí mu říct něco milého, co mu každý den neřikají, ap. Můžete mluvit i o tom, co dopis obsahuje - oslovení, sdělení, podpis. Případně usměřňujte děti, aby jejich zprávy byly spíše pozitivní - žádné anonymy nebo vyhlašování války. Můžete dětem zadat do příští hodiny, aby vymysleli komu budou psát a zjistili jeho adresu. Kupte známky, vyrobte pohledy nebo originální dopisní papíry, jděte spolu ke schránce, atd.

- Zahrajte si na zahradě nebo na hřišti honičku, volně inspirovanou příběhem: Asi polovina dětí jsou uprchlí otroci, polovina jsou hledači uprchlíků. Otroci mají za úkol dostat se ze „Filemonova domu“ (startu) „k Pavlovi“ (cíli, viditelně označené místo), kde budou v bezpečí. Hledači se rozmístí na území mezi startem a cílem a chytají přebíhající otroky. Kdo přeběhne, vyhrál. Hra je zajímavá na hřišti i např. v méně přehledném parku, podle velikosti prostoru můžete změnit poměr otroků a hledačů.

6. D) PODNĚTY PRO ROZHOVOR

- Co je horší: být vězněm, nebo být otrokem?
- Víte, kdy bylo zrušeno otroctví v USA? (Lincolnova proklamaace 1 62, vítězný konec občanské války 1 65 umožnil její platnost)
- Víte, kdy bylo zrušeno v Čechách nevolnictví? Co to znamenalo? Jak se na nevolnictví dívali tehdejší křesťané? Jako Pavel na otroctví nebo jinak?
- Chtěli byste žít ve starověku? A kdybyste v té době žili, jako kdo byste tam chtěli být?
- Zasloužil si podle vás uprchlý otrok trest?
- V křesťanských písničkách se zpívá, že chceme být služebníky Ježíše Krista. Co to znamená? Jsme jím nějak zotročeni?
- Jak rozumíte slovům písně: „Než abych byl otrokem, chci být pohřben v hrobě svém, půjdu k Pánu, kde budu svoboděn.“ (S 3) Kdo má právo takovou píseň zpívat?
- Slyšeli jste o tom, že se piší otevřené dopisy, petice za propuštění uvězněných politických vězňů (nebo „vězňů pro svědomí“)? Proč je lidé piší? Má to cenu? Je to dost silné a účinné?
- Víte, že píseň „Jednou budem dál“ (S 12) byla hymnou černošského hnutí za svobodu? Ve které zemi a kdy to bylo?
- Četli jste knihu „Saturnin“ - je Saturnin bezprávným sluhou, nebo je v postavení křesťanského Onezima?
- Zachoval se k vám někdy někdo nespravedlivě? Jak jste se při tom cítili a co jste pak udělali?

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: Ž 96, 1-2

Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu, celá země! Zpívejte Hospodinu, dobrořečte jeho jménu, zvěstujte den ze dne jeho spásu.

Písně:

Průvodní (návrh):

*Nebude už otrok, ba ne,
volný chce být Onezim, tak utíká.
Život nový dal, s mu, Pane -*

ted' v zástupů svých bratří, sester půjde dál.

(nápěv Marie má dítě, S 1 1)

Dál, přece nejdete sami (NP 3 , S 39); Tvá svoboda (NP , S 3); Jednou budem dál (NP 6 , S 12); Kdo mě z pout mých (NP 71, S 1 7); Už přijíždí vlak Boží (NP 25, S 355); Snažujeme se ve všem právě (EZ 77); V sjetí tomto pravme sobě (EZ 399)

Čtení: Fm 8-20

8. VYPRÁVĚNÍ

I. MOTIVACE (1A)

II. ONEZIM SE VE VĚZENÍ SETKAL S PAVLEM

Onezim byl otrok. Sloužil v domě svého pána Filemona v městě Kolosy. Jeho pán byl bohatý, měl velký dům. Byl křesťan a v tom jeho domě se scházeli kolosští křesťané ke svým shromážděním. Onezim to několikrát zdálky viděl, sem tam něco zaslechl, ale pořádně nevěděl, co se tam děje. Nikdo ho nepozval, vždyť byl jen otrok. Vlastně neměl ani pořádné jméno. Říkali mu Onezimos, to znamená ‚užitečný‘. Tohle přines, udělej. Jako nějaká věc. Mluvicí nástroj.

Jednoho dne z domu svého pána utekl. Dostal se až do cizího města - a tam do vězení. Nevíme přesně, proč. Důležité je, že se ve vězení setkal s apoštolem Pavlem. Pavel byl ve vězení nespravedlivě. Nic zlého neprovedl. Jen kázal o Ježíši Kristu, a to bylo některým podezřelé. Pavla zavřeli, ale on se i ve vězení choval tak, jako by byl svobodný. Nezatrpkl, nenařikal si a dál mluvil o Ježíši a o Božím království. I s Onezimem. Vůbec se k němu nechoval jako k otroku, jako k nějakému nástroji, ale mluvil s ním laskavě.

III. ONEZIM SE SETKAL S JEŽÍŠEM

Na Onezima to zapůsobilo. Začal Pavlovi důvěřovat a prozradil mu i to, že je uprchlý otrok. Vyprávěl Pavlovi, kde jako otrok sloužil a jak to bylo s jeho útekem. Pavel mu zas vyprávěl, že před Bohem jsou na tom všichni lidé stejně: muži i ženy, židé i pohané, otroci i svobodní. Ježíš, kterého ukřižovali a který byl vzkříšen, je Pánem celého světa, a ti, kdo v něho věří, jsou si všichni navzájem bratry a sestrami. To zaujalo Onezima ještě víc. Tam ve vězení uvěřil, že Ježíš je i jeho Pánem.

A Pavlovi, který už byl docela starý, pomáhal. Pavel jeho službu rád přijímal. To bylo něco jiného, než když Onezim sloužil v domě svého pána Filemona. Pavlovi pomáhal ne z povinnosti, ale rád. Jako by ani nebyli ve vězení. Cítil se svobodně jako nikdy předtím. Viděl, že ho má Pavel rád jako vlastního syna. Rád by u něj zůstal napořád a pomáhal mu.

IV. ONEZIM SE MÁ VRÁTIT K FILEMONOVI

Ale jednoho dne Pavel řekl: „Onezime, takhle to nemůže zůstat. Jak to s tebou bude dál, to nemůžeme rozhodnout my dva, to musí rozhodnout jedině tvůj pán Filemon. Pořád mu patříš, a když jsi utekl, způsobil jsi mu škodu. Ta věc se musí dát do pořádku. Vrátiš se. A nejlepší bude, když se vrátíš sám, dobrovolně.“

Onezim se zděsil: „To ne! Víš přece, co se dělá s uprchlými otroky! Když se vrátím, zabijí mě. A když mě nezabijí, tak mě pro výstrahu ostatním krutě potrestají. Přelámou mi kosti, vypálí cejch. Nejspíš bych to vůbec nepřežil!“

Pavel odpověděl: „Neboj se. Filemon je křesťan. Víím o jeho víře i o jeho lásce k ostatním bratřím. Víím, kolik dobrého už mnoha lidem prokázal. Uděláme to tak: Já napíšu Filemonovi dopis, ve kterém mu všechno vypíši a požádám ho, aby tě přijal laskavě. Ty si ten dopis vezmeš a předáš mu ho. Nebudeš muset ani sám nic vysvětlovat. Uvidíš, že Filemon bude laskavý. Vždyť věří stejnému Pánu jako ty a já, Onezime.“

V. ONEZIM SE VRACÍ

Onezim vzal dopis, rozloučil se s Pavlem a vydal se na cestu zpátky. Provázel ho strach a nejistota. Jak to asi dopadne? Ale když se cestou modlil nebo zpíval písničky, které ho Pavel naučil, napadlo ho: „Ať už to dopadne jakkoli, uvěřil jsem Ježíši Kristu a jsem svobodný. Svobodně jsem se mohl rozhodnout, že se vrátím. Kdybych teď utekl, už bych nebyl svobodný, ale svázaný tím, čeho se bojím.“ A když pohlédl na dopis, který nesl, zahřálo ho u srdce: na Pavla se mohu spolehnout, určitě napsal Filemonovi něco pěkného.

VI. EVANGELIUM PROMĚŇUJE VZTAHY - ONEZIM NACHÁZÍ VE SVÉM PÁNU BRATRA V KRISTU

S těmito myšlenkami dorazil do Kolos a vešel do Filemonova domu. „Co tu chceš?“ ptali se ho ostatní otroci. Ti, kteří ho poznali, se zděsili. „Proč jsi sem přišel? Nevíš, co tě čeká?“ „Nesu svému pánu dopis od Pavla.“ „Tak ho sem dej. Vedle je právě shromáždění, tam nesmíš rušit.“

Filemonovi předali dopis a on si přečetl, že ho píše Pavel z vězení. Hned ho dal přečíst a celé shromáždění napjatě poslouchalo. „Pavel, vězeň Krista Ježíše, Filemonovi, našemu milovanému spolupracovníku a církvi v tvém domě: Milost vám a pokoj.“ Pavla všichni dobře znali, vždyť založil tolik křesťanských sborů, i Filemon sám mu vděčil za svou víru.

A v dopise hned následovala slova, že se Filemon před ostatními až začal červenat: „Děkuji svému Bohu a stále na tebe pamatuji na svých modlitbách, když slyším o tvé víře v Pána Ježíše a o tvé lásce ke všem bratřím.“

Jenže co je v dopise dál, to už mu tak po chuti nebylo. „Prosím tě za Onezima, píše Pavel, který ti před

časem uprchl." Onezim! Sotva Filemon uslyší to jméno, začne se v něm vařit krev a najraději by sáhl pobiči. Onezim, který stojí ve dveřích, polekaně ustoupí.

Ale když se čte dál, Filemonovi klesne ruka a bedlivě poslouchá. Stejně jako všichni ostatní. I Onezim ve dveřích. „Chtěl jsem si ho ponechat u sebe, aby mi ve vězení sloužil místo tebe.“

„Copak můj pán má taky někomu sloužit?“ myslí si Onezim.

„Věděl jsem, že je Pavel ve vězení, ale ani mě nenapadlo navštívit ho. Prokázat mu službu lásky,“ uvě-domuje si Filemon a znova se začíná červenat.

„Já ti Onezima posílám jako svého syna a prosím tě, abys ho přijal. Ne už jako otroka, nýbrž mnohemvíce než otroka: jako milovaného bratra.“ Co to tady Pavel napsal?!

Onezim napjatě sleduje, co na to jeho pán. Až donedávna byl Filemon zvyklý Onezimovi jen rozka- zovat: tohle udělej, támhleto přines, uklid', pracuj. Podle všech pravidel by ho teď měl co nejpřísněji potrestat. Místo toho však slyší, že ho má přijmout jako svého bratra. Bratra, s kterým se bude modlit, zpívat, s kterým se bude dělit o chléb a víno u večeře Páně. Onezim už pro něj nemá být otrok, ale spolu-člověk...

A Onezima napadá, jestli i on sám dovede mít Filemona rád jako svého bratra, jestli by mu dovedl sloužit ne z povinnosti, ale ochotně, tak jako ve vězení Pavlovi.

Pak mu do uší zazní závěr Pavlova dopisu: „Píšu ti v důvěře ve tvou poslušnost a vím, že uděláš víc, než říkám. Zároveň mi také připrav ubytování, snad k vám budu moci přijet.“ Vida, i od Filemona se žádáposlušnost. A připravit pokoj pro Pavla? - S tím mu Onezim moc rád pomůže. Možná už začíná rozuměttomu, co se naučil: „Jeden jest Mistr váš, Kristus, vy pak všichni bratři jste.“ Jen jestli tomu bude chtít rozumět i Filemon!

VII. JAK TO BYLO DÁL

Jak Filemon Onezima přijal a jestli splnil Pavlovu prosbu, nevíme. Nám zůstal jen ten dopis, ve kterémPavel píše o své důvěře, že to Filemon udělá, a dokonce ještě víc, než oč ho Pavel žádá. Ne proto, že bylFilemon dobrák od kosti. Pavel mu však důvěřoval jako svému bratru, jako člověku víry. A věřil, i když se člověku nechce jednat jinak, než je zvyklý, Kristus to s ním zmůže. Tak prožil Pavel, tak to prožil také Onezim, když se měl ve víře vrátit k Filemonovi.

Kvůli té naději, co všechno Kristus mezi lidmi zmůže a jak dokáže proměnit lidské vztahy, se ten dopispro Filemona zachoval. A četl se i v jiných sborech, které Pavel založil, a nepochybně i tam ukázal mnohakřesťanům, kdo všechno jsou jejich bratři a sestry. Nakonec se tento list dostal i do Nového zákona, takžeten Onezimův příběh můžeme číst i my.

Jak to bylo dál s Onezimem, to už v bibli není. Víme však, že se přidal k zástupu Božího lidu. Ale říkáse, že Filemon nejenom že Onezima přijal zpět, ale dokonce mu dal svobodu. A protože byl v prvním sto-letí v městě Efezu biskup jménem Onezim, je docela možné, že to byl právě ten, kterého známe z Pavlovadopisu.

9. MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme za to, že u tebe mají všichni lidé stejnou cenu. Prosíme, uč nás, abychomnikým nepohrdali. Děkujeme za to, že i v církvi jsou různí lidé a že všichni společně patříme k sobě. Prosíme za lidi, kteří jsou ve vězení, kterým někdo ubližuje, kteří jsou ponižováni. Prosíme, dávej sílu a odvahu všem, kdo se jich zastávají, a uč tomu i nás. Amen